

ریزش معدن در شازند اراک
منجر به مرگ ۴ نفر شد

استخراج کارگران به جای شن

دو روز پیش یک معدن دیگر معدنچیان‌ش را بلعید. معدن شازند در استان مرکزی فروریخت و دو راننده کمپرسی و دو راننده بیل مکانیکی که مشغول کار بودند، زیر آوار ریزش کوه حبس شدند و نیروهای امدادی و بخش‌های فنی و مهندسی راهی منطقه حادثه‌دیده شدند. آنطور که خبرگزاری‌ها گزارش دادند، تلاش نیروهای امدادی جمعیت هلال احمر در همان روز یکشنبه برای پیدا کردن پیکر یک‌نفر از محبوسان نتیجه داد. ساعتی بعد اما خبر رسید که پیکر یک معدن کار دیگر هم پیدا شده تا دو نفر دیگر همچنان محبوسان معدن شازند باشند. تا لحظه تنظیم این گزارش، هنوز بدن دو کارگر دیگر پیدا نشده و مسئولان استانی گفته‌اند که به دلیل حجم زیاد آوار، پیدا کردن‌شان سخت است.

لطف‌الله پرن‌دین، فرماندار شازند درباره علت وقوع حادثه ریزش معدن گفته است که دو فرضیه درباره ریزش معدن وجود دارد که دلیل اول، انفجار روز گذشته در این معدن و دلیل دوم، رعد و برق‌های سنگین روز جمعه در منطقه بوده که این دو علت به‌همراه شیب تند کوه باعث وقوع حادثه شده است، البته این منطقه روی گسل نیز قرار دارد و بارها تاکید شده که بهره‌برداری بی‌رویه از معدن انجام نشود. فرماندار شازند با بیان اینکه علت دقیق وقوع حادثه پس از بررسی‌های دقیق کارشناسی توسط مراجع ذی‌ربط مشخص خواهد شد، گفت: «حجم آوار و سنگ‌ها بسیار بالاست به طوری که برخی سنگ‌هایی که ریزش کرده حدود ۴۰۰ تا ۵۰۰ تن هستند.»

اما کاظمی، مدیرکل بحران استانداری مرکزی در گفت‌وگو با «تسنیم» درباره علت وقوع حادثه اظهارنظر نکرد و هرگونه اظهارنظر در این باره را به بررسی دقیق موضوع از سوی کارشناسان دانست. فرزند مخلص الامه، استاندار مرکزی هم حجم ریزش کوه را بسیار بالا دانست و گفت، متأسفانه تعداد محدودی از عوامل اجرایی داخل معدن، گرفتار شده‌اند که اولویت اصلی در حال حاضر نجات جان این افراد است: «عوامل فنی و مهندسی از سازمان نظام مهندسی معدن در منطقه حضور دارند و گزارش دقیق پس از بررسی‌های فنی و مهندسی از سوی عوامل مربوطه اعلام خواهد شد. هم‌اکنون در حال آماده‌سازی مسیر برای ورود تجهیزات سنگین هستیم، بخشی از تجهیزات و عوامل امدادی به همراه سنگ‌های زنده‌یاب در محل حضور دارند. تا گذشته تیم‌های امدادی سرعت عمل را افزایش دهند و در عین حال مراقبت کنند تا شرایط امداد و نجات بدون هیچ وقفه و خطری انجام شود.»

بهنام نظری، معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری مرکزی هم اعلام کرد، تلاش برای یافتن ۲ مفقود دیگر ادامه دارد: «به‌دلیل حجم آوار، کار جست‌وجو سخت و دشوار است و متأسفانه باید گفت که بعد است مفقودین زنده مانده باشند.» او با بیان اینکه تمام ظرفیت‌ها برای یافتن مفقودین حادثه معدن شازند به کار گرفته شده است، گفت: «یک اصل مهم در عملیات جست‌وجوی مفقودین چنین حوادثی این است که در خلال جست‌وجو، تیم امدادی و فنی مهندسی دچار حادثه جدید نشوند؛ چراکه سنگ‌ها لرزان بوده و پایه ثابتی ندارند و به محض هرگونه بی‌احتیاطی احتمال وقوع خطر و حادثه جدید دور از انتظار نیست. نشست ستاد مدیریت بحران دیروز در محل وقوع حادثه تشکیل شده و گزارش اکیپ‌های امدادی و فنی مهندسی در جلسه ارائه و میزان پیشرفت گزارش می‌شود و چنانچه نیاز به امکانات بیشتری باشد تأمین خواهد شد.»

دیروز بعدازظهر اما فرماندار شهرستان شازند از ریزش دوباره کوه خبر داد. او گفت هم‌زمان با آواربرداری و جابه‌جایی سنگ‌ها، کوه به‌میزان یک‌چهارم بار اول ریزش کرده است: «اما خوشبختانه هیچ‌یک از عوامل و نیروهای امدادی آسیبی ندیدند. این مسئله ادامه جست‌وجو را با مشکل مواجه کرد و فعلاً کارگاه تعطیل است.» به گفته رئیس گروه بررسی صحنه جرم سازمان پزشکی قانونی، در سال ۱۴۰۲ در حوادث ناشی از فقدان ایمنی در محل کار، ۲۱۱۵ کارگر جان باخت‌اند و ۲۷ هزار کارگر هم مصدوم شده‌اند.

گزارش سلامت

عکس: ایژنا

جزئیات جدید درباره ماجرای آلودگی اخیر محلول‌های تزریقی دیالیز در گفت‌وگو با متخصصان و پژوهشگران

بشت‌پرده مسمومیت آلوده‌مینیومی بیماران

حداقل ۱۰ نفر از بیماران با این سرم‌ها جان‌شان را از دست داده‌اند

«ما از نظر درمانی به ماجرا ورود نمی‌کنیم، یکی، دو مورد با ما تماس داشتند که این مسئله را شنیده بودند، اما کسی به ما گزارش مستقیم نداد.» بی‌اطلاعی او درحالی است که به نقل از خودش، استان اصفهان ۳ هزار بیمار دیالیزی دارد که ۳۸۰ تا ۴۰۰ نفرشان دیالیز صفاقی‌اند. متخصصانی که در این مدت روی موضوع کار کرده‌اند، می‌گویند که تا ۱۵ درصد بیماران در اصفهان مسموم شده‌اند. گزارش مسمومیت‌ها با این محلول از تهران، شیراز، مشهد و اصفهان رسیده و متخصصان از سایر استان‌ها بی‌اطلاع‌اند. میزان آلودگی دیالیز صفاقی شرکت ثامن بسیار بالا برآورده شده است؛ یعنی بین ۵ تا ۱۰ برابر حد مجاز. در این مدت، بیماران با نشانه‌های گیجی، منگی، حواس پرتی، درد عضلانی، بی‌اشتهایی، تشنج و... دیده شده‌اند. برخی هم کارشان به بخش مراقبت‌های ویژه، و نیتلاتور و در نهایت مرگ رسیده است. منبع آلودگی کجا بوده؟ از دی‌ماه سال گذشته شرکت دارویی ثامن متعلق به استان قدس رضوی، فیلم‌هایی را که با استفاده از آن پاکت‌های دیالیز صفاقی را تولید می‌کند از شرکتی به نام لفاف خزر در رشت تهیه کرده است. شرکت لفاف خزر مواد اولیه‌اش را از منابع مختلف تأمین می‌کند، یک‌ماهه خاص شیمیایی به نام لاکتات سدیم را از شرکت دیگری که اسمش را به‌خاطر ندارم، تهیه کرده است.»

بررسی‌های شرکت ثامن نشان داد که از دی‌ماه سال گذشته دو منبع وجود داشته که ناخالصی بالایی داشته‌اند و باعث غلظت بالای آلومینیوم در سرم‌های صفاقی شده و عوارض آن هم با آلودگی مورد اشاره انطباق داشت. به گفته این متخصص، از همان موقع یعنی از حدود ۱۰ روز پیش، قرار بر این شد تا به‌صورت فوری محلول‌های جدید تولید شود تا دیگر از منبعی که آلودگی در آن وجود داشت، استفاده نکنند: «پس از این اتفاق جلسات کمیسیون بهداشت تشکیل شد، تعداد زیادی از متخصصان نفرولوژیست در این جلسات شرکت کردند که مسئول بیماری‌های خاص وزارتخانه‌اند. از همین طریق با شهرستان‌های مشهد، اصفهان و جاهای مختلف تماس و نظرات آنها هم گرفته شد.»

استفراغ در میان این بیماران دیده شده بود.»

همین نشانه‌ها و تماس‌ها منجر شد تا دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از نجفی، استعلام بگیرد که آیا موارد مشابهی در تهران مشاهده شده است. آن زمان اما در میان بیماران تهران، نمونه مشابه و غیرطبیعی مشاهده نشده بود. این نفرولوژیست همان موقع با همکارانش در یکی، دو شهرستان دیگر صحبت کرد و از آنها استعلام گرفت، اما آنها هم گزارش مشابهی نداشتند: «من آن زمان حرف‌های همکاران‌مان را در اصفهان چندان جدی نگرفتم و فکر کردم خطایی از جانب آنها رخ داده است. بعد از مدتی یکی از همکاران در شیراز به ما اطلاع داد که یک بیمار فوتی داشتند و

بعضی از بیماران‌شان نشانه‌هایی مانند گیجی، منگی، ضعف، بی‌حالی، درد عضلانی، بی‌اشتهایی به‌ویژه علائم عصبی به‌صورت لرزش‌های غیرارادی یا حتی تشنج داشتند تا جایی که برخی از بیماران دچار تشنج شده و به ICU منتقل شده‌اند و در نهایت جان‌شان را از دست داده‌اند.»

بیماران با علائم عجیب

در پی این اتفاقات بود که نجفی، بیماران خود را در تهران ری‌کال کرد؛ با آنها تلفنی تماس گرفتند و خواستند سریع‌تر مراجعه کنند: «بررسی‌های ما از این بیماران نشان داد که تعدادی از آنها یعنی حدود ۵-۶ نفر یکسری از علائم از خفیف تا شدید را داشتند. این بیماران را ۸-۷ روز قبل‌تر خودم ویزیت کرده بودم، اما هیچ علائمی نداشتند. تمام آنها مثل بیماران دیگر بدون علامت عمده و خاصی برای ویزیت مراجعه کرده بودند. اما پس از یک‌هفته تا ۱۰ روز بعد، پس از دریافت گزارش از شهرهای دیگر و تماس تلفنی، متوجه شدیم که مسئله جدی است و بیماران ما هم علائمی دارند. سه نفر از بیماران ما نشانه‌های بسیار شدیدی از جمله گیجی، منگی، حواس پرتی و حرکات شدید عضلانی بدون اختیار در دست‌وپا داشتند.»

پس از این گزارش‌ها بود که نجفی و همکارانش در شیراز و شهرهای دیگر، در یک گروه پیام‌رسان اینترنتی، اطلاعات را با پزشکان، پرستاران و شرکت‌های فعال به اشتراک گذاشتند. آنها در همین اطلاع‌رسانی متوجه شدند که این علائم برای بیماران دیالیز صفاقی تنها محدود به اصفهان نیست و در شهرهای دیگر هم دیده شده؛ همان موقع از نشانه‌های بیماران، پیش‌بینی کردند که احتمالاً آلودگی با آلومینیوم صورت گرفته است: «اما از میزان تولیدات شرکت ثامن اطلاعی نداریم. اما حدود ۱۵ درصد از بیماران دچار علائم شده‌اند، ممکن است جوان باشند و باقی مانده کلیه‌شان خوب کار می‌کند و به همین دلیل علائم شدیدی نداشته باشند، اما آنها که بیماری‌های زمینه‌ای مثل فشار خون، دیابت و... دارند، تحمل این سطح از آلومینیوم را در خون‌شان ندارند.»

کشف ۲ منبع آلوده

پیش از این هم آلودگی‌هایی در بخش دیالیز دیده شده: «ما در سال‌های گذشته این مشکل را در دیالیز خونی هم مشاهده کرده بودیم، زمانی که محلول‌های فسفات‌بایندر آلومینیومی به‌صورت خوراکی مصرف می‌شد، بیماران گاهی علائم مسمومیت آلومینیوم نشان می‌دادند. البته علائمی که در میان آن بیماران مشاهده می‌شد خیلی خفیف‌تر بود و بیشتر به‌شکل حواس پرتی، دردهای استخوانی و کم‌خونی مقاوم به درمان نشان داده می‌شد. همان زمان مطالعاتی در دنیا انجام و مشخص شد هیدروکسید آلومینیومی که به بیمار داده می‌شود، موجب جمع‌شدن آلومینیوم در بدن بیمار می‌شود و او را دچار عارضه می‌کند. ۳۰-۲۰ سال از این مطالعات گذشته و حالا دیگر هیدروکسید آلومینیوم برای بیماران دیالیزی تجویز نمی‌شود.»

شرکت ثامن، تولیدکننده‌نهایی این سرم‌هاست و به گفته نجفی، از همان ابتدا در این زمینه همکاری نشان دادند، آنها بلافاصله محصول‌شان را بررسی کردند و گفتند که گزارش درست است و آلومینیوم برخی از سرم‌های‌شان بالاست؛ حالا سوال این است که منبع این آلودگی با آلومینیوم کجا بوده است. این متخصص پاسخ می‌دهد: «شرکت ثامن همیشه این سرم‌ها را تولید می‌کرد و در گذشته مشکلی وجود نداشت. نزدیک ۱۵ سال است که این شرکت برای ما محلول تولید می‌کند و این نخستین‌بار است که این چنین مشکلی مشاهده می‌شود. باید می‌دیدیم که چه اتفاقی افتاده است. به همین دلیل خواهش کردیم مسئولان کنترل کیفی و مسئولان فنی بررسی کنند و ردیابی این آلومینیوم را پیدا کنند. با بررسی مواد خریداری‌شده، معلوم شد که از دو منبع این مشکل ایجاد شده است و اشکال اصلی از شرکت ثامن نبود. ما متوجه شدیم که شرکت ثامن فیلم‌هایی را که با استفاده از آن پاکت‌های دیالیز صفاقی را تولید می‌کند از شرکتی به نام لفاف خزر در رشت تهیه کرده است. شرکت لفاف خزر مواد اولیه‌اش را از منابع مختلف تأمین می‌کند، یک‌ماهه خاص شیمیایی به نام لاکتات سدیم را از شرکت دیگری که اسمش را به‌خاطر ندارم، تهیه کرده است.»

بررسی‌های شرکت ثامن نشان داد که از دی‌ماه سال گذشته دو منبع وجود داشته که ناخالصی بالایی داشته‌اند و باعث غلظت بالای آلومینیوم در سرم‌های صفاقی شده و عوارض آن هم با آلودگی مورد اشاره انطباق داشت. به گفته این متخصص، از همان موقع یعنی از حدود ۱۰ روز پیش، قرار بر این شد تا به‌صورت فوری محلول‌های جدید تولید شود تا دیگر از منبعی که آلودگی در آن وجود داشت، استفاده نکنند: «پس از این اتفاق جلسات کمیسیون بهداشت تشکیل شد، تعداد زیادی از متخصصان نفرولوژیست در این جلسات شرکت کردند که مسئول بیماری‌های خاص وزارتخانه‌اند. از همین طریق با شهرستان‌های مشهد، اصفهان و جاهای مختلف تماس و نظرات آنها هم گرفته شد.»

محلول‌های آلوده از دسترس خارج شد

براساس اعلام این محقق دیالیز صفاقی، در نهایت تصمیم گرفته شد تا چند اقدام به‌طور هم‌زمان انجام شود: نخست اینکه از آنجا که منبع آلودگی مشخص شده، تولیدکننده باید بررسی کرده و آلودگی را مهار کند. اینجانب‌دیگر وزارت بهداشت هم ورود کرد و به متخصصان گروه دارو در درمان دستور داد فوراً به مشهد سفر کنند، چراکه شرکت داروسازی ثامن متعلق به استان قدس رضوی او در مشهد است. متخصصان دارو و درمان چند روز در کارخانه مستقر شدند و خط تولید را کاملاً چک کردند و بعداً اعلام کردند که محلول‌های جدیدی که تأمین تولید می‌کند، دیگر فاقد آلومینیوم است و قابلیت مصرف دارد. او تاکید می‌کند که هنوز به‌صورت کتبی این نظریه را دریافت نکرده است: «سرم‌های آلوده ری‌کال و جمع‌آوری شده‌اند،